

בגלל ההכנות לחג ותקלות באימייל לא הצלחתי להכין קובץ לראש-השנה דקדוקי קריאה לראש השנה ואחריהם לפרשת וילך

יום ראשון של ראש השנה בראשית כא א-לד:

א וַיִּי: קרא וְדַנִּי

ג הַנְּוֹלָד-לָו: געיה בנו"ן. אֲשֶׁר-יִלְדָה-לָו: העמדה קלה ביו"ד, הלמ"ד בשווא נע ודגש חזק בלמ"ד השנייה מדין דחיק

ד בֶּן-שְׁמֹנֶת יָמִים: שתי התיבות הראשונות מוקפות, אין לקרוא בטעות בֶּן שְׁמֹנֶת-יָמִים

ה עליית שני

בְּהוֹלֵד: במלעיל

ו עָשָׂה לִי: טעם נסוג אחור לעי"ן. יִצְחָק-לִי: געיה ביו"ד הראשונה והצד"י בשווא נע

יא עַל אוֹדֶת בְּנֹו: טעם טפחא בתיבת עַל

יג עליית שלישי

יד וַיִּקַּח-לְחֶם: געיה ביו"ד. וְחֶמֶת: במלעיל

טו מִן-הַחֶמֶת: החי"ת בצירי

טז כַּמִּטְחָוִי קֹשֶׁת: אין טעם נסוג אחור

יח אֶל-תִּירְאִי: הטעמה משנית בת"ו והר"ש בשווא נע

כא וַתִּקַּח-לָו: געיה בת"ו

כב עליית רביעי

כג הַשְּׁבֻעָה לִי: טעם נסוג אחור לשי"ן ודגש חזק בלמ"ד, אתי מרחיק. גִּרְתָּהּ בָּה: דגש חזק בב"ת מדין אתי מרחיק

כז לְאֲבִימֶלֶךְ: הלמ"ד בפתח

כח עליית חמישי

לְבִדְהָן: הדל"ת בשווא נע

ל כְּבֹשֶׁת: ללא ה"א הידיעה. תְּהִיָּה-לִי: געיה בת"ו

לג וַיִּטַּע אֲשֶׁל: אין טעם נסוג אחור, אֲשֶׁל האל"ף בסגול

מפטיר יום א' ויום ב' במדבר כט א-ו:

כט ב וַעֲשִׂיתֶם: במלרע

בְּנֵי-שָׁנָה שְׁבֻעָה: יש להאיץ מעט את קריאת תיבת שְׁבֻעָה להסמיכה לתיבה שלפניה שלא יישמע 'כבשים בני-שנה, שבעה תמימים'

הפטרות יום א של ר"ה שמואל א א – ב י:

¹ נכנסנו לשנת פב, אבל פרשתנו בכלל פרשות שנת פא

א ג וּפְנָחָס: הטעמה משנית בפ"א והנר"ן בשווא נע
א ו וְכַעֲסָתָה: במלעיל והה"א לא במפיק. הִרְעַמָּה: דגש חזק בר"ש והשווא תחתיה נע²
א ח לָמָּה ... וְלָמָּה וְלָמָּה: במלעיל והמ"ם בסגול
א ט אֲכַלְתָּה: האל"ף בקמץ קטן. הה"א אינה במפיק
א י מֵרַת נִפְשׁ: טעם נסוג אחור למ"ם
א יא בַּעֲנִי: הבי"ת בקמץ רחב³ והעי"ן בחטף קמץ
א יג שְׁפַתְיָה נְעוֹת: הנר"ן דגושה במדויקים
א יד תִּשְׁתַּכְּרִין: מלרע
א טז וְכַעֲסִי: העי"ן בשווא נח
א יז שְׁלַתְדִּי: השי"ן בצירי ללא אל"ף בין השי"ן ללמ"ד
א יח וְתֹאכְלִי: במלרע. לֹא-הָיוּ-לָהּ: געיה בה"א הראשונה
א כב וַיֵּשֶׁב שָׁם: טעם נסוג אחור ליר"ד
א כג עַד-גַּמְלָדִי הגימ"ל בקמץ קטן וכן בסוף הפסוק עַד-גַּמְלָהּ: וַתִּינֶק: הטעם בתי"ו, מלעיל
א כד וְהִנְעֵר נַעַר: בתיבה הראשונה הנר"ן פתוחה, בשנייה הנר"ן קמוצה
ב א רָמָה: במלעיל. רָחַב פִּי: טעם נסוג אחור לרי"ש
ב בִּי: האל"ף של שם ה' נחה ואינה נקראת, נקרא פִּדְנִי
ב ד אָזְרוּ חֵיל: טעם נסוג אחור לאל"ף והזי"ן אחריה בשווא נע
ב ה נִשְׁכְּרוּ: שי"ן שמאלית
ב ח מִצְקֵי אֶרֶץ: טעם נסוג אחור לצד"י
ב י יַחֲתוּ: במלעיל
יום שני של ר"ה בראשית כב א-כד:
א וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אַבְרָהָם: הקורא וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, משבש את משמעות הכתוב
ב הַמְרִיגָה: הרי"ש בחירק חסר ואחריה יו"ד דגושה ובקמץ. וְהִעֲלֶהוּ: העמדה קלה בה"א למנוע
הבלעת העי"ן החטופה. אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהֵי: טעם טפחא בתיבת אֲשֶׁר
ג אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר-אָמַר-לֹ הָאֱלֹהִים: טעם טפחא בתיבת אֶל-הַמָּקוֹם, העמדה קלה באל"ף
של אָמַר-לֹ בגלל הגעיה שם וכן הדבר בהמשך פס' ט
ד עליית שני
ז עליית שלישי
ח אֱלֹהִים: בגרשים
יב כִּי-יֵרָא: היר"ד השנייה בשווא. אֲתָה הטעם באל"ף מלעיל והיא מנוקדת פתח. חֲשַׁכְתָּ: שי"ן
שמאלית

² ישנם 16 מקרים בסה"כ בכל המקרא כולו בהם יש דגש באות רי"ש
³ לשיטתנו אין זה משנה אם הבי"ת מיודעת או לא, היא בקמץ רחב

כב יג וְהָיָה-אֵילֶי אֲחֵר: יש להקפיד על הפרדת התיבות, כפי שמורים הטעמים, למנוע שיבוש משמעות הכתוב
 טו עליית רביעי
 יז אֲבָרְכֶךָ: כ"ף ראשונה בשווא נח למרות הקושי
 יח וְהִתְבָּרְכוּ: הרי"ש בשווא נע ולא בחטף
 כ עליית חמישי
 כב כֶּשֶׁד: ש"ן שמאלית
הפטרת יום שני של ר"ה ירמיהו לא א-יט:
 א מִצֵּא חֵן: הטעם בצד"י אינו נסוג. שְׂרִידֵי חָרָב: טעם נסוג אחור לרי"ש הראשונה
 ב מְשַׁכְּתִיד חֶסֶד: למבטאים ח"ת ככ"ף רפויה להיזהר מהבלעת אות
 ג תַּעֲדִי: הע"ן בשווא נח
 ד תִּטְעֵי: הטי"ת בשווא נע'
 ו רָנּוּ: במלרע והרי"ש בקמץ קטן. הֶלְלוּ: למ"ד ראשונה בשווא נע
 ח אֶל-גַּחְלֵי מַיִם: טעם נסוג אחור לנו"ן. בְּכָרִי הוּא: טעם נסוג אחור לכ"ף
 ט מְזַרְהָ: הרי"ש בצירי
 יב מִיגוֹנָם: מ"ם ראשונה בחירק מלא, אין לבטא תנועת שווא תחת היר"ד
 יג וְרוֹיְתֵי: הטעם בת"ו מלרע
 יד בְּרָמָה: הב"ת בשווא, לא בקמץ
 טו וְשָׁבוּ: במלעיל
 יט הִבִּי: ה"א השאלה חטופה והב"ת אחריה רפה. הָמוּ: במלרע

דקדוקי קריאה בפרשת וילך ובהפטרה ועד רביעי של פרשת האזינו

לא ד עליית שני
 לא ו אֶל-תִּירְאוּ: געיה בת"ו והרי"ש אחריה בשווא נע, דין דומה בהמשך פס' יב וַיִּירְאוּ.
 יעֲזָבֶךָ: הכ"ף דגושה
 ז עליית שלישי
 י עליית רביעי
 יד עליית חמישי
 לא יט וְלַמִּדָּה ... שִׁימָה: יש להקפיד על המפיקים. תִּהְיֶה-לִּי: געיה בת"ו
 כ עליית ששי
 לא כא נִשְׁבַּעְתִּי: הב"ת בפתח אע"פ שהיא בסילוק (סוף פסוק)

⁴ הקורא בשווא נח יחוש לשינוי משמעות חמור (טעות במקום נטיעה)

לא כה עליית שביעי
נְשָׂאִי: מרכא בנו"ן כטעם משנה

כח מפטיר

לא ל אֶת-דְּבָרֵי הַשִּׁירָה: מרכא טיפחא, לא טיפחא מונח

הפטרת שבת שובה הושע יד ב-י ויש נוהגים להוסיף מיכה ז יח-כ ויואל ב טו-כז

הושע יד

ב שׁוֹבָה: הטעם בשי"ן מלעיל

ד וְלֹא-נֶאֱמַר עוֹד: טעם נסוג אחור לנו"ן

ו שְׂרָשׁוּ: כולם בקמץ רחב

ט לְעַצְבִּים: הלמ"ד קמוצה. פְּרִיָה: הפ"א סגולה

י וַיִּבֶן אֱלֹהֵי: טעם נסוג אחור ליו"ד. יִלְכּוּ בָם: טעם נסוג אחור ליו"ד הלמ"ד בשוא נע. יִבְשֻׁלוּ

בָם: טעם נסוג אחור לכ"ף. השי"ן בשוא נע.

יואל ב

יז לְמַשָּׁל-בָם: השי"ן בקמץ קטן

כ אֶל-אֶרֶץ צִיָּה: יש להקפיד על הפרדת התיבות שלא להבליע את הצד"י שבסוף תיבת 'אֶרֶץ'

עם זו שאחריה בתיבת 'צִיָּה'. בְּאֲשׁוּ: האל"ף בשווא נח ולכן הבי"ת בקמץ קטן. וְתַעַל: הוא"ו

בשווא

כא אֶל-תִּירְאֵי: געיה בתי"ו והרי"ש בשווא נע, בדומה לו בפס' הבא אֶל-תִּירְאֵי והקורא בשוא

נח יחשוש לשינוי משמעות. גִּילִי וּשְׂמָחִי: שתיהן במלעיל

כב שְׂדֵי: שי"ן שמאלית

כג וַיִּזְרַד: במלעיל

כה הַיֵּלֶק וְהַחֲסִיל וְהַגִּזְם: טעם טפחא בתיבת הַיֵּלֶק

מיכה ז

כ מִיָּמֵי קָדָם: טעם נסוג אחור למ"ם הראשונה

ראשון של האזינו (יש נוהגים לקרוא עד פס' יח):

לב א וַאֲדַבְרָה: העמדה קלה בוא"ו למנוע הבלעת האל"ף החטופה

לב ג הָבוּ גְדֹל: המילה הָבוּ מלרע, הטעם לא נסוג

לב ד שני במנחת שבת, יש קוראים לשני בפסוק ז

פְּעֻלָּו: הפ"א בקמץ גדול, העי"ן בחטף קמץ. כִּי כָל-דְּרָכָיו: תיבת כִּי מוטעמת בטעם מרכא, ואין

לצרף לה את תיבת 'כל' כאילו כתוב כִּי-כָל

לב ו הָלָה: הה"א מילה נפרדת מחוברת ל-לה"ו ומנוקדת בפתח ה, הלמ"ד אחריה בשווא נח לְ.

האל"ף (של הויה המבוטא כאדנות) בחטף פתח א: הַלְאֲדָנִי. וַיִּכְנַנְךָ: הכ"ף הסופית אינה דגושה

לב ז שלישי במנחת שבת יש קוראים כאן לשני, ולשלישי בפסי יג
וַיִּגְדֹּד: הדל"ת בשוא נח עקב ההטעמה. וַיֹּאמְרוּ לָךְ: טעם נסוג אחר ליר"ד
לב י יִסְבְּבֵנָהּ: ב"ת ראשונה בשווא נע והנר"ן בשווא נח. יִצְרֵנָהּ: היר"ד בחירק חסר, אחריה
צד"י מודגשת ובשווא נע והנר"ן בשווא נח
לב יא כְּנֶשֶׁר: הכ"ף בשווא לא בפתח. יִרְחֹף: הח"ת בצירי לא בסגול
לב יג יש קוראים כאן לשלישי במנחת שבת עד פסי יח (כולל)
עַל-בְּמֹתֵי אֶרֶץ: טעם נסוג אחר לב"ת המנוקדת בקמץ רחב. וַיֹּאכְל: הוא"ו בפתח ובמלרע.
שָׁדִי: ש"ן שמאלית. וַיִּנְקֵהוּ: ה"ל בצירי ודגושה ולא בשוא
לב טו כְּשִׁית: ש"ן שמאלית. אֶלֹּהֶ: עיין פסוק יז
לב יז אֶלֹּהֶ: ה"ה "בפתח גנובה". יש המבטאים אותה כאילו יש אל"ף לפני ה"א והיא מנוקדת
פתח: אה והה' במפיק. יש המבטאים אותה כאלו יש וי"ו (הנקראת W אנגלי) לפני ה"א, הוי"ו
מנוקדת פתח: אֶלֹּהֶ (elowah) והה' במפיק. לכל הדעות הקורא אותה אלוה"ה"א פתוחה HA
משתבש. שְׁעָרוֹם: ש"ן שמאלית
לב יח יִלְדֹּד: הלמ"ד בקמץ רחב הדל"ת בשוא נע. מַחְלֵלֶךְ: למ"ד ראשונה בשווא נע והכ"ף בסוף
רפויה

לא ב הרב גור אריה צור נר"ו וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֵּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנִי הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל עוֹד
לִיצֵאת וְלְבוֹא וְה' אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה

פירש רש"י לא אוכל איני רשאי. וזה לשונו: יכול שתשש כחו, תלמוד לומר לא-
כְּהֵתָה עֵינֵי וְלֹא-גַם לָחָה (דברים לד, ז), אלא מהו לא אוכל, איני רשאי, שנטלה ממני
הרשות ונתנה ליהושע.

לכאורה מתיחס רש"י בפירושו לרשות להכנס לארץ, שכן פירש שנטלה ממני
הרשות ונתנה ליהושע, וכפי שמטעים הפסוק וה' אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה
ויש לשאול, הרי לכאורה לא התייחס רש"י לאומרו לא אוכל עוד לִיצֵאת וְלְבוֹא, אלא רק
לאומרו לא אוכל עוד לְבוֹא, כביכול לא אוכל עוד לְבוֹא ולעבור את הירדן ולהיכנס לארץ.
ומה תלמוד לומר לא אוכל עוד לִיצֵאת וְלְבוֹא.

ושמא יש לומר לעומקו של מקרא, שבאומרו נטלה ממני הרשות אין כוונתו רק
לעניין הרשאה, האם הוא רשאי או לא להיכנס לארץ. כלומר האם יש לו רשות
והוא ינוקד בשווא תחת הרי"ש. אלא גם כיוון שנטלה ממנו הרשות. בניקוד
קמץ. רשות בהוראה של שְׂרָה. כמו שאמרו בפרקי אבות [א,י] "אל תתודע
לרשות".

ומאותו היום נטלה ממנו הרשות ונתנה ליהושע, אלא שיהושע לא השתמש
ברשות בחייו של משה. ובזה יבוא על מקומו בשלום הפירוש לִיצֵאת וְלְבוֹא לצאת
בענייני רשות, ורשות לבוא אל הארץ.

ושמא י"ל שלכן תרגם יונתן וילך משה וַאֲזַל מִשָּׁה לְמִשְׁכַּן בֵּית אוֹלְפָנָא. שגם מי
שנטלה ממנו הרשות, ונסתתמו מסורות ומעינות חכמה ממנו, הרי הוא מוצא
את עיקר חיותו בבית המדרש, בבית אולפנא. ומשנכנס לבית המדרש, למשכן
בית אולפנא, הכל נפתח מחדש מכח בית המדרש. וזו היא מעין ההבטחה פ"י לֹא
תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ.

לא יט הרב עמרם אייזנשטיין נר"ו וְעַתָּה כְּתֹבּוּ לָכֶם אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלִמְדָה אֶת-בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל שִׁמְרָהּ בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה-לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
כיון שהפסיקו בילמען תחיה לי השירה הזאת לעדי, [ולא הטעימו: לְמַעַן תִּהְיֶה-לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לְעֵד בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:], משמע שהשירה היא עדות להקב"ה שהתרה בהם, אלא שהעדויות היא
לצורך יבני ישראל.

כֹּז כִּי אֲנֹכִי יִדְעֹתִי אֶת-מְרִיָּדְךָ וְאֶת-עֲרֻפְךָ הַקְּשָׁה הֵן בְּעוֹדְנִי חִי עִמָּכֶם הַיּוֹם מִמְרִים הַיְיָתֵם עִם-
יְיָ וְאַף כִּי-אֶחָרֵי מוֹתִי:

נראה שכוונת הכתוב שכיון שאני יודע את מריך וערפך הקשה, והיינו שאינם שומעים
למוכיחים [כדפירש"י שמות לב ט], א"כ ידוע שכיון שבעודני חי עמכם היום – אתם כד, ק"ו
אחרי מותי, שכיון שהם קשי עורף, הם לא יחזרו בתשובה ע"י מוכיח.
ולכן יהן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם עם השם, מחובר עם סוף הפסוק ולא עם תחילתו.
[ואין כוונת הכתוב ביהן בעודני וגוי לומר שע"י שבעודו חי עמכם היו ממרים את השם
ידע את מְרִים וערפם הקשה]. **א"ה**. לפי הכלל שהאתנה בא בקטע הפסוק אחרי הפתיחה,
האתנה צפוי בקטע ממרים היית עם יי, אבל לפנינו משפט מחובר של שני נושאים. ידעתי
מתפרש 'אני מכיר', ולפי הכרה זו, זה מה שעלול וצפוי לקרות.

תָּן לְחָכְם וְיִחָכְמוּ-עוֹד

אנא שלחו את הערותיכם!

הכתובת למשלוח: eliyahule@gmail.com

הערות מתקבלות גם באנגלית.

הודעה מאתר "לדעת" כאן תוכלו להוריד גליונות פרשת השבוע מדי שבוע (גם גליונו מופיע
שם): <http://www.ladaat.info/gilyonot.aspx>

מאמרנו מופיע **ונשמר** באוצר החכמה בפורום דקדוק ומסורה

<http://forum.otzar.org/forums/viewtopic.php?f=45&t=10317&p=272195#p272195>

מאמרנו מופיע **ונשמר** באתר דרשו <http://www.dirshu.co.il/?p=140390>

אם אתה מתעניין

בהבטים הלשוניים של התורה

(לשון המקרא, המשנה, התלמוד וכו')

אתה מוזמן להרשם (בחנם)

לקבלת דוא"ל בנושאים לשוניים

ברשת: info@maanelashon.org

☺ בוא להחכים את עצמך ואת שאר המכותבים ☺